

Rolnik, który jest właścicielem gruntu do 50 ha i prowadzący jednocześnie pozarolniczą działalność gospodarczą, w III i IV kwartale 2013 r. opłaca miesięczną składkę do KRUS w łącznej wysokości 624 zł. na powyższą kwotę składają się:

- ubezpieczenie emerytalno-rentowe – 498 zł.,
- ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie – 126 zł.

Składki opłacane są na koniec każdego kwartału, czyli 624 zł co kwartał. Z kolei składki do ZUS, opłacane są miesięcznie, z dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym w wysokości 1026,98 zł. Przy standardowych opłatach, różnica w składkach na ZUS i KRUS jest znaczna, więc zainteresowanie ubezpieczeniem w KRUS w ostatnim czasie wzrasta.

Zgodnie z art. 5a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.), rolnik lub domownik, który rozpoczyna prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpoczyna współpracę przy prowadzeniu tej działalności, może nadal podlegać ubezpieczeniu społecznemu rolników, jeżeli:

- 1) podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie z mocy ustawy nieprzerwanie przez co najmniej 3 lata i nadal prowadzi działalność rolniczą, lub stale pracuje w gospodarstwie rolnym obejmującym obszar użytków rolnych powyżej 1 ha przeliczeniowego lub w dziale specjalnym w rozumieniu ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników;
- 2) złożył w KRUS odpowiednie oświadczenie o kontynuowaniu tego ubezpieczenia w terminie 14 dni od rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub rozpoczęcia współpracy przy jej prowadzeniu. Warto wiedzieć, że niezachowanie terminu na złożenie oświadczenia jest równoznaczne z ustaniem ubezpieczenia od dnia rozpoczęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej lub współpracy przy jej prowadzeniu. Oświadczenie można złożyć na wniosku o wpis do centralnej ewidencji i informacji o działalności gospodarczej (CEIDG-1). Złożenie wniosku w tej formie do organu ewidencyjnego traktowane jest jak dotrzymanie terminu złożenia oświadczenia w KRUS;
- 3) nie jest pracownikiem i nie pozostaje w stosunku służbowym;
- 4) nie ma ustalonego prawa do emerytury lub renty albo do świadczeń z ubezpieczeń społecznych;
- 5) kwota należnego podatku dochodowego za poprzedni rok podatkowy od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (jeżeli działalność ta była prowadzona) nie przekracza określonej kwoty granicznej.

Powyższe warunki oznaczają, że prawo dalszego opłacania składek w KRUS ma tylko ten rolnik-przedsiębiorca, który wcześniej przez 3 lata opłacał składki w KRUS i w tym czasie nie prowadził pozarolniczej działalności gospodarczej ani nie był pracownikiem na etacie. Są to najczęściej najtrudniejsze warunki do spełnienia. Zakładając, że dana osoba jest już właścicielem więcej niż 1 ha przeliczeniowego grunt rolnego, musiałaby najpierw

wyrejestrować prowadzoną działalność gospodarczą, następnie przez 3 lata nieprzerwanie opłacać składki w KRUS i dopiero potem ponownie zarejestrować pozarolniczą działalność gospodarczą. Osoba ta musiałaby też pamiętać, aby kwota podatku dochodowego, a tym samym roczny dochód z działalności gospodarczej był odpowiednio niski i mieścił się w kwocie granicznej.

Do dnia 31 maja każdego roku, po rozliczeniu roku podatkowego, rolnik lub domownik podlegający ubezpieczeniu rolniczemu, prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą lub współpracujący przy jej prowadzeniu, jest obowiązany złożyć w KRUS zaświadczenie naczelnika właściwego urzędu skarbowego albo oświadczenie, że kwota należnego podatku dochodowego od przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej za poprzedni rok podatkowy nie przekroczyła rocznej kwoty granicznej. Jeżeli wysokość podatku dochodowego za poprzedni rok przekroczy roczną kwotę graniczną, a także jeżeli nie zostanie zachowany powyższy termin złożenia zaświadczenia albo oświadczenia, ubezpieczenie rolnika lub domownika ustanie z dniem, do którego rolnik lub domownik zobowiązany był złożyć zaświadczenie/oświadczenie/ w KRUS, chyba że ten rolnik lub domownik zaprzestał prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w sposób trwały lub okresowy przed upływem tego terminu. Osoba ubezpieczona powinna w ciągu 14 dni zgłosić zaprzestanie wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej.

Rolnik lub domownik prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą ma obowiązek opłacać miesięczną składkę podstawową na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w podwójnym wymiarze. Z kolei na ubezpieczenie wypadkowe, chorobowe i macierzyńskie składka za te osoby opłacana jest w pojedynczej wysokości, podobnie jak za pozostałych ubezpieczonych, którzy nie prowadzą pozarolniczej działalności gospodarczej.

Prawo do ubezpieczenia w KRUS, oprócz rolnika posiadającego 1 ha przeliczeniowego gruntu rolnego, mają także domownicy rolnika. W myśl przepisów, domownikiem rolnika jest osoba, która:

- a) ukończyła 16 lat,
- b) pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,
- c) stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy.

Podsumowując, możliwość opłacania składek w KRUS przez osobę, która prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą, jest wyjątkiem od reguły. Opłacanie składek do KRUS jest możliwe tylko przy działalności gospodarczej prowadzonej na niewielką skalę, w stosunku do podstawowej działalności rolniczej. Rolnicy, którzy w swych przedsiębiorstwach osiągają większe dochody, przekraczające dochody z gospodarstwa, mają obowiązek zgłoszenia działalności gospodarczej w ZUS i tam opłacać składki na ubezpieczenie.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jedn. Dz. U. 2008 r., Nr 50, poz. 291 ze zm.).

adw. dr Bogusław Sowa
Kancelaria Adwokacka
ul. 3-go Maja 7/1
35-030 Rzeszów
stkancelaria.rzeszow@gmail.com